

شرط چهارم: قبل از خواندن یک نماز چهار رکعتی از قصد خود بر نگرود

اگر مسافر قصد کند ده روز در محلی بماند، چنانچه پیش از خواندن یک نماز چهار رکعتی ادایی از ماندن منصرف شود، یا مردّد شود که در آن جا بماند یا به جای دیگر برود، باید نماز را شکسته بخواند؛ ولی اگر بعد از خواندن یک نماز چهار رکعتی ادایی، از ماندن منصرف شود یا مردّد شود، تا وقتی که در آن جا هست باید نماز را تمام بخواند؛ هر چند مقدار ماندن کمتر از ده روز باشد.

مسافری که قصد کرده ده روز در محلی بماند، اگر روزه بگیرد و بعد از ظهر از ماندن در آن جا منصرف شود، چنانچه یک نماز چهار رکعتی ادایی خوانده باشد، تا وقتی که در آن جا هست روزه‌هایش صحیح است و باید نمازهای خود را تمام بخواند و اگر نماز چهار رکعتی نخوانده باشد:

امام خمینی قدس سره و مقام معظم رهبری: روزه آن روزش صحیح است، اما نمازهای خود را باید شکسته بخواند و روزهای بعد هم نمی‌تواند روزه بگیرد.

آیت الله سیستانی: بنابر احتیاط واجب باید روزه آن روزش را تمام کند و قضای آن را نیز انجام دهد و باید نمازهای خود را شکسته بخواند و روزهای بعد هم نمی‌تواند روزه بگیرد.

آیت الله مکارم: روزه اش صحیح نیست و نمازها را نیز باید شکسته بخواند.

(مأخذ: توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۲۱، مسأله ۱۳۴۲ و ۱۳۴۳، توضیح المسائل جامع، ج ۱، مسأله ۱۶۲۰ و ۱۶۲۱، دفتر رهبری)

شرط پنجم: از محلّ اقامت به حدّ مسافت شرعی یا بیشتر خارج نشود و نیز قصد نداشته باشد در بین ده روز به حدّ مسافت شرعی برود

فردی که قصد اقامت ده روز در محلی کرده و قصد ده روز او با خواندن یک نماز چهار رکعتی پابرجا شده است، اگر اتفاقاً در بین ده روز، به حد مسافت شرعی رفته و به محل اقامت برگردد، قصد ده روز او به هم می خورد؛ هر چند رفتن به حد مسافت برای مدت مثلاً یک ساعت یا کمتر باشد و از آن پس واجب است نمازش را شکسته بخواند؛ مگر آن که دوباره تصمیم بگیرد ده روز در آن مکان بماند یا اینکه قصد داشته باشد در محلی که در حد مسافت شرعی است ده روز یا بیشتر بماند که در این صورت نماز وی در آن محل تمام است.

بنابراین اگر مسافر بخواهد قصد اقامت ده روز در محلی داشته باشد ولی از ابتدا قبل از خواندن نماز چهار رکعتی تصمیم دارد در بین ده روز به مقصدی که در حد مسافت شرعی است برود و برگردد یا احتمال عقلایی می دهد که در بین ده روز به مقصدی که در حد مسافت شرعی است برود و برگردد، هر چند در بین ده روز به آن مقصد هم نرود، قصد اقامت او پابرجا نمی شود و نمازش شکسته است.

(مأخذ: توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۲۵، مسأله ۱۳۵۰، توضیح المسائل جامع، ج ۱، مسأله ۱۶۲۵ و ۱۶۲۶)

در ادامه بحث گذشته سؤال مهمی مطرح می شود:

آیا مسافری که می خواهد ده روز در محلی بماند، اگر از اول، قبل از خواندن نماز چهار رکعتی، قصد داشته باشد که در بین ده روز به اطراف آنجا که عرفاً جای دیگر به حساب می آید و فاصله آن از چهار فرسخ کمتر است بروی قصد اقامت ضرر می رساند؟

امام خمینی قدس سره: چنانچه در نیت او باشد که در بین ده روز فقط یک مرتبه برود و بیش از دو ساعت رفتن و برگشتن را طول ندهد، در همه ده روز باید نمازش را تمام بخواند.

مقام معظم رهبری: چنانچه در مجموع از پانزده ساعت بیشتر نشود به شرط این که هر دفعه سفر بیشتر از پنج ساعت نشود، در همه ده روز باید نمازش را تمام بخواند، ولی خروج یک مرتبه به مقدار پانزده ساعت محل اشکال است.

آیت الله سیستانی: اگر مدت رفتن و آمدنش به اندازه‌ای باشد که عرفاً با اقامت ده روز سازگاری ندارد - مثل تمام یک روز یا تمام یک شب - باید نماز را شکسته به جا آورد و چنانچه سازگاری داشته باشد - مثل یک یا دو ساعت در هر روز - نماز را تمام بخواند و همچنین اگر از اول قصدش این باشد که مثلاً بعد از اذان ظهر، از محل اقامت خارج شده و سپس برگردد، هر چند برگشتنش ساعتی بعد از غروب آفتاب و فرا رسیدن شب باشد، باید نماز را تمام به جا آورد و در این مثال در صورتی که از اول قصد تکرار آن را دارد، تکرار این امر برای دو یا سه بار اشکال ندارد و بیشتر از آن، محل اشکال است و چنانچه از اول قصد دارد این طور خارج شدن را به مقداری تکرار کند که عرفاً بگویند در دو جا یا بیشتر اقامت دارد، قصد اقامت ده روز محقق نمی‌شود.

آیت الله مکارم: چنانچه جایی که می‌خواهد برود به اندازه‌ای دور نیست که جزء مسافرت محسوب شود، باید نماز را تمام بخواند، اما اگر طوری است که جزء مسافرت محسوب می‌شود باید تمام ده روز را شکسته بخواند.

(مأخذ: توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۱۸، مسأله ۱۳۳۸، توضیح المسائل جامع، ج ۱، ص ۴۶۵، مسأله ۱۶۲۸، دفتر رهبری)
